

บริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยว : การไหลทางกายภาพบนเส้นทางตาก - แม่สอ

The Tourism Logistic: Physical Flow of Tak - Maesod Routes

◆ ณัฐชัย บุรณะวิมลวรรณ

นักศึกษาปริญญาโท คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Nutthachai Buranawimonwan

Graduate Student, Faculty of the Graduate School of Tourism Management

National Institute of Development Administration, E-mail: Nutthachaiibbl@hotmail.com

◆ เกศรา สุกเพชร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Kassara Sukpatch

Assistant Professor, Ph.D., Graduate school of tourism management National Institute of

Development Administration, E-mail: Kassara70@gmail.com

Abstract

This research objective is to investigate the context of tourism logistics emphasizing on Tak Province - Mae Sot District route. Secondary data was preliminarily studied from the relevant books, articles, official papers and theses. Next, primary data was examined by exploring the Tak - Mae Sot pathway circumstance comprising of nine Tourist Attractions Which are Jao Pho Pah Wor Shrine, Jao Pho Khun Sam Chon Shrine, Pho Thi Khun Temple, King Nareasuan the Great Shrine, King Nareasuan the Great Shrine, Thai Watthanaram Temple, Lan Sang National Park, King Taksin the Great National Park, Doi Musoe Market and Rim Moei Market.

The result found that Tak – Mae Sot Routes Travel costs 174.45 THB, Using 7.02 liters of gasoline with total visiting time of 12 hours for all attractions. All Tourist Attractions have clear Signage and provide clean toilets except Jao Pho Khun Sam Chon Shrine's toilets needed to improve instantly. Two Tourist Attractions offering ATM are King Taksin the Great National Park, and Rim Moei Market. Tourist Attractions provided accommodation are King Taksin the Great National Park and Lan Sang National Park. Lan Sang National Park, King Taksin the Great National Park, and Rim Moei Market are the ones that have security officers

Keyword: Tourism Logistic, Physical Flow

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางภาพบนเส้นทางตาก - แม่สอ โดยเริ่มศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ บทความ เอกสารทางราชการ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงนำข้อมูลปฐมภูมิโดยใช้การสำรวจบริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพของเส้นทางตาก - แม่สอ ประกอบด้วย 9 แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อพะวอ ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน วัดโพธิ์คุณ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช วัดไทยวัฒนาราม อุทยานแห่งชาติลานสาง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ตลาดชาวเขาตอยมูเซอ และตลาดริมเมย

ผลการวิจัยพบว่า ต้นทุนการเดินทางในเส้นทางตาก - แม่สอ มีต้นทุนทั้งหมด 174.45 บาท ใช้น้ำมันเบนซิน ทั้งหมด 7.02 ลิตร เวลาแวะชมแหล่งท่องเที่ยวทุกที่รวม 12 ชั่วโมง แหล่งท่องเที่ยวทุกแหล่งมีป้ายชื่อที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และมีบริการสุขาที่สะอาด ยกเว้นศาลเจ้าพ่อขุนสามชนที่สุขาต้องได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วนและตลาดชาวเขาตอยมูเซอที่ขาดการให้บริการสุขาสาธารณะ แหล่งท่องเที่ยวที่มีตู้เอทีเอ็มมีเพียงสองแห่ง คือ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและตลาดริมเมย แหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักเป็นของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราชและอุทยานแห่งชาติลานสาง แหล่งท่องเที่ยวที่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวคือ อุทยานแห่งชาติลานสาง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช และตลาดริมเมย

คำสำคัญ : โลจิสติกส์การท่องเที่ยว การไหลทางกายภาพ

บทนำ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้วางแผนการตลาดท่องเที่ยวปี 2560 (Tourism Authority of Thailand., 2016) ด้วยแผนการตลาดในการสร้างสมดุลเชิงพื้นที่ ส่งเสริมการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวจากจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นไปสู่พื้นที่จังหวัดอื่น ๆ โดยการประสานความร่วมมือกับพันธมิตรในพื้นที่จัดงานส่งเสริมการตลาดและการรับรู้ของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี 2558 ยังส่งเสริมให้คนไทยท่องเที่ยวทางบกในจังหวัดต่าง ๆ ที่อยู่ตามเส้นทางที่เชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านตามเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจแนวตะวันออก - ตะวันตก (East- West Economic Corridor EWEC) โดยเส้นทางตะวันตกเชื่อมโยงไปสู่สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาผ่านทางอำเภอแม่สอ จังหวัดตาก

เนื่องจากอำเภอแม่สอได้รับการกำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ทำให้นักลงทุนขนาดใหญ่เลือกเข้ามาลงทุนในอำเภอแม่สอเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ห้างสรรพสินค้าโรบินสันซึ่งได้เปิดทำการแล้ว และโครงการของห้างมาบุญครองซึ่งเป็นห้างมาบุญครองสาขาภูมิภาคสาขาแรก โครงการลงทุนคอนโดมิเนียมและอาคารพาณิชย์ประมาณ 3,700 ยูนิต มูลค่า 60,000 ล้านบาท (Thansettakij., 2015) เป็นต้น ซึ่งการเข้ามาของนักลงทุนในอำเภอแม่สอหลังจากเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้เกิดผลกระทบขึ้นหลายด้าน

โดยจากการศึกษา “ผลกระทบจากการสร้างทางหลวงจากจีนตอนใต้ผ่านลาวมาสู่ชายแดนไทย (Asian Highway : R3a) ที่มีต่อประชาชนในพื้นที่ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย” พบว่า ผลกระทบด้านลบคือการแข่งขันทางการค้าที่มากขึ้นซึ่งมีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับประโยชน์เช่น นายทุนขนาดใหญ่ บริษัทต่างชาติ เป็นต้น อีกทั้งส่งผลให้ผู้ใช้แรงงานภายในพื้นที่ต้องออกไปหางานนอกพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมเพิ่มขึ้น (Udtamarangsi, P., 2013)

นอกจากนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ของจังหวัดมุกดาหารซึ่งเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ได้รับเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษพบว่า ปัญหาที่อาจจะเกิดตามขึ้นมาจากเปิดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษคือปัญหาชุมชนแออัดที่เกิดจากการขยายตัวของเมือง ปัญหาแรงงานต่างถิ่นเข้ามาแย่งงานคนในพื้นที่ และปัญหาการกระจุกตัวของรายได้ เป็นต้น (Manager Online., 2006)

จากการศึกษาวิจัยผลกระทบต่อพื้นที่จากการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ พบว่าปัญหาการกระจุกตัวของรายได้ เป็นผลกระทบหนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อพื้นที่ได้รับการเปิดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ การแก้ปัญหาการกระจุกตัวของรายได้การท่องเที่ยวถือเป็นเครื่องมือหนึ่งในการแก้ปัญหา จากที่ องค์การการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือ World Tourism Organization (UNWTO) ได้กล่าวไว้ในวาระการประชุมว่า “การพัฒนาและส่งเสริมให้ใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาความยากจนและการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน (UNWTO.,2014) อีกทั้งวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวไทย (Ministry of Tourism & Sport.,2011) คือ “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวในระดับโลก สามารถสร้างรายได้และกระจายรายได้โดยคำนึงถึงความเป็นธรรม สมดุล และยั่งยืน” กล่าวได้คือ การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้สร้างรายได้เพื่อแก้ปัญหาความยากจนและปัญหาการกระจายรายได้ ดังนั้น โลจิสติกส์การท่องเที่ยวถือว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งในการนำมาพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อใช้แก้ปัญหาความยากจนและปัญหาการกระจุกตัวของรายได้

การเดินทางอำเภอเมืองตากเข้าสู่อำเภอแม่สอดมีถนนสายหลักคือ ถนนสายเอเชีย (AH1) หรือ เส้นทาง R9 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระเบียงแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor: EWEC) โดยเส้นทางนี้ในประเทศไทยเริ่มต้นจาก จังหวัดมุกดาหาร ผ่านจังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น เพชรบูรณ์ พิษณุโลก จนมาสิ้นสุดที่ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (Thai Intelligent Transport System Association.,2009) ปัจจุบันเส้นทางนี้กำลังได้รับการพัฒนาด้านโลจิสติกส์ ตามมติคณะรัฐมนตรีในการจัดตั้งแม่สอดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วยโครงการก่อสร้างทางคมนาคมเพื่อเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและเสริมประสิทธิภาพการคมนาคมเพื่อลดระยะเวลาในการเดินทางเข้าสู่อำเภอแม่สอดให้น้อยลง เช่น โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - พม่าแหล่งที่ 2 โดยเป็นทางยกระดับ 4 ช่องจราจร, โครงการขยายถนนสายเอเชีย (AH1) เป็นขนาด 4 ช่องจราจรและโครงการขุดอุโมงค์ 4 แห่ง งบประมาณ 20,000 ล้านบาท เป็นต้น

ในเส้นทางตาก - แม่สอด มีแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ตลอดเส้นทาง เช่น อุทยานแห่งชาติลานสาง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ตลาดดอยมูเซอ ศาลเจ้าพ่อพะวอ ตลาดริมเมย เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือก

ที่จะท่องเที่ยวได้ แต่สิ่งสำคัญคือแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการพัฒนาและขาดการเชื่อมโยงกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยว (Prachachat.,2011) โลจิสติกส์การท่องเที่ยวจึงถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ทำให้เกิดการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวได้

โลจิสติกส์การท่องเที่ยว (Tourism Logistic) มีความคล้ายคลึงกับการขนส่งการท่องเที่ยว (Tourism and Transport) แต่ครอบคลุมกว้างกว่า โดยครอบคลุมถึง 3 เรื่องใหญ่คือ การไหลทางกายภาพ (Physical Flow) การไหลของข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) และการไหลของเงิน (Financial Flow) ในขณะที่ยานยนต์ขนส่งการท่องเที่ยวจะครอบคลุมเฉพาะการขนส่งนักท่องเที่ยวและวัตถุสิ่งของเท่านั้น (Suriya, K., 2008) เพราะการจัดการโลจิสติกส์การท่องเที่ยวเป็นงานที่ละเอียดอ่อนเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีชีวิตจิตใจไม่ใช้สิ่งของ แต่สิ่งที่คล้ายคลึงกันระหว่างโลจิสติกส์การท่องเที่ยวและการขนส่งการท่องเที่ยวคือการทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจสูงสุด (Kaosa-ard, Mingsarn., 2007) ทำให้เกิดการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและเกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่ได้เช่น ชาวบ้านในพื้นที่ได้รับผลตอบแทนจากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

จากที่กล่าวมาทั้ง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว กรณีศึกษาการไหลทางกายภาพบนเส้นทางตาก - แม่สออด ซึ่งผลการศึกษจะทำให้ทราบข้อมูลโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพบนเส้นทางตาก - แม่สออด ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในเส้นทางตาก - แม่สออด ต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อศึกษาถึงการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สออด

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) เพื่อศึกษาถึง บริบทของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว กรณีศึกษา การไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สออด มีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดตาก และ ในเส้นทางตาก - แม่สออด จาก หนังสือ บทความ เอกสารทางราชการ และวิทยานิพนธ์
2. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว
3. ลงพื้นที่สำรวจโดยใช้แบบศึกษาการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สออด ซึ่งพัฒนามาจากแบบตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวของ Godfrey Kerry & Clarke Jackie (2000) และ สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (2002: 68 - 72)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดตาก ที่มีรายชื่อในฐานข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีทั้งสิ้น 63 แหล่งท่องเที่ยว (Tourism Authority of Thailand., 2012)

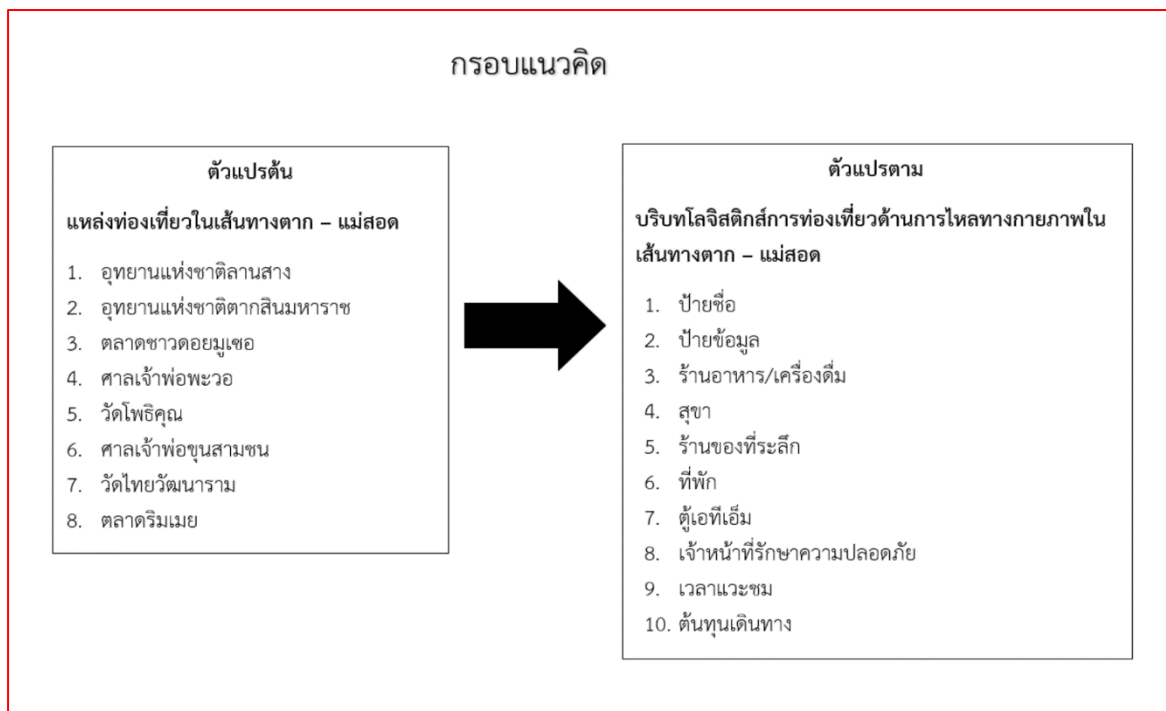
กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาเลือกแหล่งท่องเที่ยวที่มีสถานที่ตั้งอยู่ในเส้นทาง ทางหลวงหมายเลข 105 โดยเริ่มต้นจาก สามแยกแม่สวด ตำบลแม่ท้อ อำเภอเมืองตาก สิ้นสุดที่ สะพานมิตรภาพ ไทย - พม่า ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สวด ทั้งหมด 9 แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานแห่งชาติลานสาง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ตลาดชาวเขาดอยมูเซอ ศาลเจ้าพ่อพะวอ วัดโพธิ์คุณ ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช วัดไทยวัฒนาราม และตลาดริมเมย

เครื่องมือ

1. อุปกรณ์การเก็บข้อมูล ได้แก่ รถยนต์ กล้องถ่ายรูป เครื่องมือแสดงพิกัด Global Positioning System (GPS)
2. แบบศึกษาการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สวด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่ได้จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวโดยการจดบันทึก และ ข้อมูลจากแบบศึกษาบริบทของโลจิสติกส์การท่องเที่ยว มาจัดระเบียบและวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย

นิยามศัพท์

น้ำมันเบนซินแก๊สโซฮอล์ 91 หมายถึง น้ำมันเบนซินแก๊สโซฮอล์ 91 ราคา 24.87 บาทต่อลิตร ราคา ณ วันที่ 31/8/2016 (Petroleum Authority of Thailand.,2016)

ต้นทุนการเดินทาง หมายถึง มูลค่าเงินที่คำนวณโดยใช้สูตร (Yorsangrat, C and Duangchinda, P., 2554)

$$\frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง}$$

อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน หมายถึง ค่าที่คำนวณโดย (Wongnoppadoldecha,S., 2542)

$$\frac{\text{จำนวนกิโลเมตร(Km)}}{\text{ปริมาณน้ำมัน(L)}}$$

อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน หมายถึง อัตราสิ้นเปลืองของรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเครื่องเบนซิน ขนาดกระบอกสูบ 1601-1800 ซีซี เฉลี่ย เท่ากับ 13.73 กิโลเมตรต่อปริมาณน้ำมันเบนซินแก๊สโซฮอล์ 91 จำนวน 1 ลิตร (Saengwiroje, P and Tia, W.,2555)

บริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยว หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวซึ่งประกอบด้วย การไหล 3 ประการคือ การไหลทางกายภาพ (Physical Flow) การไหลทางข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) และการไหลทางการเงิน (Financial Flow)

เส้นทางสาย ดาก – แม่สออด หมายถึง เส้นทางที่เริ่มต้นจาก สามแยกแม่สออดบริเวณ ทางหลวงสายเอเชีย หมายเลข 1 ตำบล แม่ท้อ อำเภอเมืองตาก สิ้นสุดที่สะพานมิตรภาพไทย – พม่า ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สออด จังหวัดตาก

แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางตาก – แม่สออด หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางตาก – แม่สออด ที่มีชื่ออยู่ในฐานระบบของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาวิจัยในส่วนของ โลจิสติกส์การท่องเที่ยว เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สออด ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับโลจิสติกส์การท่องเที่ยว

คมสัน สุริยะ (2008) ได้กล่าวถึง แนวคิดเรื่องโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยว (Tourism Logistics) ว่าคล้ายคลึงกับเรื่องการขนส่งสำหรับการท่องเที่ยว (Tourism and Transport) แต่ครอบคลุมกว้างกว่า โดยโลจิสติกส์สำหรับการท่องเที่ยวครอบคลุมสามเรื่องใหญ่คือ การขนส่งนักท่องเที่ยวและวัตถุดิบของ (Physical Flow) การให้และรับข้อมูลข่าวสาร (Information Flow) และการรับจ่ายเงิน (Financial Flow) ในขณะที่เรื่องการขนส่งสำหรับการท่องเที่ยวจะครอบคลุมเฉพาะเรื่องการขนส่งนักท่องเที่ยวและวัตถุดิบเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ อัครพงศ์ อ้นทอง (2008: 120) กล่าวว่า การจัดการโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวเป็นการบูรณาการแนวคิดการจัดการโลจิสติกส์กับแนวคิดการจัดการการท่องเที่ยวเข้าด้วยกัน ในการพิจารณา รูปแบบการจัดการโลจิสติกส์เป็นการจัดการการไหลเวียนภายในห่วงโซ่อุปทานที่ประกอบด้วย การจัดการการบริหารในเรื่องการไหลเวียนทางด้านกายภาพ (Physical) การเงิน (Financial) และ สารสนเทศ (Information) เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ Lumsdon and Page ได้เสนอ กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์การขนส่งนักท่องเที่ยวไว้ 8 ประการและคมสัน สุริยะ (2008) ได้เพิ่มเติมอีก 4 ประการ ดังนี้

1. สิ่งที่มีให้บริการ (Availability) หมายถึง ประเภทของยานพาหนะที่มีให้บริการ เส้นทางที่เปิดให้บริการ ระดับชั้นของคุณภาพของบริการที่มีให้บริการ เช่น ชั้นหนึ่ง ชั้นสอง รวมทั้งบริการเสริม เช่น ลิฟต์สำหรับผู้พิการหรือผู้มีสัณหาระหนัก ตู้เก็บสัมภาระ (ล็อกเกอร์) และเครื่องมือสื่อสารในกรณีฉุกเฉิน เป็นต้น
2. การเข้าถึง (Accessibility) หมายถึง ความสามารถของผู้คนที่จะสามารถใช้บริการได้ การอำนวยความสะดวกให้ผู้คนมาใช้บริการได้ เช่น เวลาและสถานที่จำหน่ายตั๋ว ที่ตั้งของสถานีรถไฟ ที่ตั้งของป้ายรถเมล์ เป็นต้น
3. ข้อมูลข่าวสาร (Information) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแม่นยำและรวดเร็ว เพื่อให้ผู้โดยสารไม่เกิดความสับสนในการเดินทางและสามารถวางแผนล่วงหน้าได้ รวมถึงสถานที่ที่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารสามารถติดตามข่าวสารได้โดยง่าย ไม่ติดประกาศไว้ในที่ลึกลับเกินไป
4. เวลา (Time) หมายถึง การจัดตารางเวลาในการเดินทางหรือการให้บริการที่เหมาะสม ไม่ทิ้งช่วงนานเกินไปจนทำให้ผู้โดยสารรอนานมากเกินไปหรือบ่อยเกินไปจนไม่มีผู้โดยสาร ความรวดเร็วในการเดินทาง รวมทั้งความสามารถในการรักษาเวลา ความตรงต่อเวลา
5. การเอาใจใส่นักท่องเที่ยว (Customer Care) หมายถึง ความคำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้โดยสาร เช่น ความสะอาดและถูกสุขลักษณะของที่นั่ง ห้องน้ำ พื้น และที่เก็บสัมภาระ การบริการอาหารและเครื่องดื่มบนยานพาหนะ การมีสถานที่แยกกันต่างหากระหว่างผู้สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ และการมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราความสงบเรียบร้อยและรับเรื่องร้องทุกข์บนยานพาหนะ รวมทั้งการให้ส่วนลดสำหรับผู้เดินทางเป็นประจำ เป็นต้น
6. ความสะดวกสบาย (Comfort) หมายถึง ความเอาใจใส่ในการจัดให้บริการอันสะดวกสบายแก่ผู้โดยสาร ทั้งด้านกายภาพ เช่น เบาะนั่ง ช่องว่างสำหรับการเหยียดเท้า การออกแบบห้องโดยสารให้เหมาะสมสำหรับสรีระของมนุษย์ การปรับอุณหภูมิและความชื้นในห้องโดยสารให้พอเหมาะ และความเงียบสงบในการเดินทาง เป็นต้น
7. ความปลอดภัย (Safety) หมายถึง การปราศจากอุบัติเหตุในการเล่นไปของยานพาหนะ รวมถึงไม่มีอุบัติเหตุในห้องโดยสาร ไม่มีการรบกวนของสิ่งของสัมภาระมาโดนผู้โดยสาร การเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยในห้องโดยสาร และการมีอุปกรณ์ปฐมพยาบาลในกรณีฉุกเฉิน เป็นต้น
8. ความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Environmental Friendliness) หมายถึง การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เช่น คาร์บอนไดออกไซด์ และคาร์บอนมอนนอกไซด์ การไม่ใช้ก๊าซคลอรีนอันจะทำลายโอโซนในชั้นบรรยากาศ การไม่ปล่อยขยะและของเสียออกไปจากยานพาหนะโดยไม่ผ่านการบำบัด การใช้พลังงานทดแทน รวมทั้งการไม่ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวนผู้คนที่อยู่ระหว่างเส้นทางที่ยานพาหนะแล่นผ่านไป
9. แม่เหล็กดึงดูดนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ งานเทศกาล หรือสิ่งสำคัญที่นักท่องเที่ยวต้องไม่พลาดที่จะมาเยี่ยมชม ซึ่งสิ่งเหล่านั้นทำหน้าที่เป็นแม่เหล็กดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาเยือนเมืองท่องเที่ยว นั้น หากปราศจากแม่เหล็กดังกล่าวก็อาจจะไม่มีนักท่องเที่ยวมาเยือนมากนัก แม่เหล็กนี้ทำ

หน้าที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของสรรพสิ่งเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นนักท่องเที่ยว หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เข้ามาเพื่อบริการนักท่องเที่ยว

10. ถนนคนเดิน หมายถึง ย่านหรือถนนที่ปิดการจราจรไม่ให้มียานพาหนะผ่านสัญจร เพื่ออำนวยความสะดวกให้คนเดินเท้าได้ท่องเที่ยวรอบบริเวณสำคัญของเมืองและซื้อสินค้า

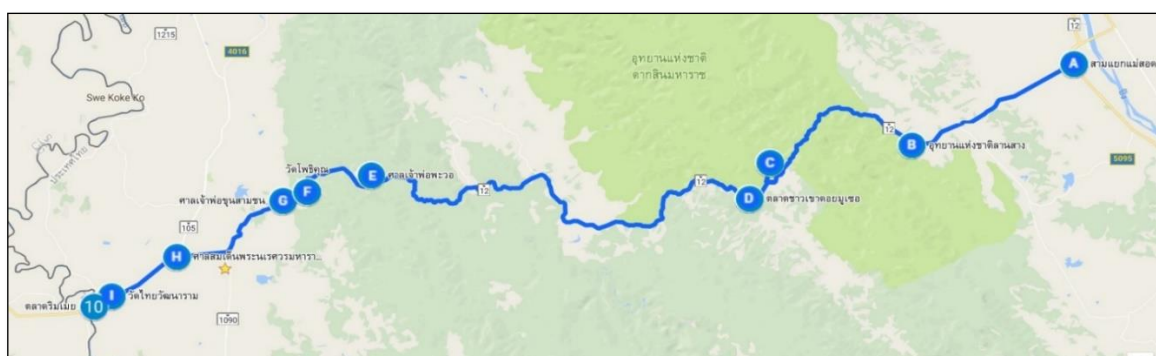
11. จุดทำเงิน หมายถึง สถานที่ บริการ หรือย่านที่จัดไว้สำหรับการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ด้วยการคาดการณ์แล้วว่านักท่องเที่ยวจะมีอารมณ์อย่างไรเมื่อมาถึงจุดนั้น เช่น ตื่นเต้น เมื่อยล หิวกระหาย หรือต้องการรับแสงหาสิ่งของเพื่อไปเป็นของฝากก่อนที่จะจากเมืองนั้นไป เป็นต้น

12. การสร้างความเพลิดเพลินระหว่างการเดินทาง หมายถึง การทำให้การท่องเที่ยวไม่ได้เป็นเพียงแต่การเดินทางจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการสร้างความเพลิดเพลินใจ เช่น การจัดเส้นทางผ่านสถานที่อันสวยงาม การจัดกิจกรรมบนยานพาหนะ การเสิร์ฟอาหารขึ้นเลิศบนยานพาหนะ เป็นต้น

2. เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด

การดำเนินโครงการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด ตามคณะรัฐมนตรีฯ เห็นควรตั้งอยู่ระหว่างตำบลแม่ปะ และตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พื้นที่จำนวน 5,603 ไร่ 56 งาน ซึ่งอยู่ติดริมแม่น้ำเมย โดยต้องมีการเสนอขอยกเลิกป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี โดยจำแนกให้เป็นพื้นที่ใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 2 และจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด แล้วมอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการต่อไป ในส่วนขององค์ประกอบเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดฯ ประกอบด้วย โครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง เขตนิคมอุตสาหกรรม ศูนย์ขนถ่ายและกระจายสินค้า (ICD) เขตปลอดอากร คลังสินค้าทัณฑ์บน ศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service) การตรวจปล่อยจุดเดียว (Single Services Inspection) และด่านศุลกากร ซึ่งปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ในฐานะหน่วยงานหลักได้เร่งดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เพื่อผลักดันให้เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม (เรวดี แก้วมณี, 2554)

ผลการวิจัย

รูปที่ 1 แผนที่แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางตาก - แม่สอด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางตาก - แม่สอ โดยใช้แบบสังเกตการณ์และสำรวจแหล่งท่องเที่ยวแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. อุทยานแห่งชาติลานสาง

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่ สามแยกแม่สอ ถึง อุทยานแห่งชาติลานสาง มีระยะทาง 13.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้ พิมพ์สมการดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{13.5}{13.73} \times 24.87 \\ &= 24.45 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอ

เส้นทางตาก - แม่สอสามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล เหมาะกับการเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวแต่ฤดูฝนต้องเพิ่มความระมัดระวังเนื่องจากถนนลื่นและลาดชัน ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นมีขนาดใหญ่ ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายข้อมูลที่ครอบคลุมและมีการจัดการความสะอาดรอบแหล่งท่องเที่ยวที่ดี ทางอุทยานมีโครงการไม่ตั้งถังขยะในอุทยานและส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวนำขยะที่ติดตัวกลับมาแลกของได้ที่จุดผ่านทางเข้า-ออก

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารและเครื่องดื่มและร้านขายของที่ระลึกของอุทยาน มีบ้านพัก 13 หลัง พร้อมพื้นที่กางเต็นท์ สุขาได้รับการบำรุงรักษาและดูแลความสะอาด ลานจอดรถมีเพียงพอ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็ม มีเจ้าหน้าที่ประจำอุทยานคอยดูแลรักษาความปลอดภัยและให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นกรณีเกิดอุบัติเหตุและคอยประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจหากเกิดเหตุร้ายแรง

2. อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่อุทยานแห่งชาติลานสาง ถึง อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช มีระยะทาง 16.2 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 21 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{16.2}{13.73} \times 24.87 \\ &= 29.34 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอ

การเดินทางทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวกมากที่สุด หากท่องเที่ยวในฤดูฝนต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่เนื่องจากถนนลื่น ลาดชัน และในบางช่วงถนนมีช่องทางจราจรเล็กต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่ ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นมี

ขนาดใหญ่มองเห็นได้ง่าย ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายข้อมูลที่ครอบคลุม และมีการจัดการความสะอาดรอบแหล่งท่องเที่ยวที่ดี

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารและเครื่องดื่มและร้านขายของที่ระลึกของอุทยาน มีบ้านพัก 7 หลัง พร้อมพื้นที่กางเต็นท์ สู่ขาได้รับการดูแลและบำรุงรักษาดี ลานจอดรถมีเพียงพอ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็ม มีเจ้าหน้าที่ประจำอุทยานคอยดูแลรักษาความปลอดภัยและปฐมพยาบาลเบื้องต้นกรณีเกิดอุบัติเหตุ และคอยประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจหากเกิดเหตุร้ายแรง

3. ตลาดชาวเขาดอยมูเซอ

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้นตั้งแต่ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ถึง ตลาดชาวเขาดอยมูเซอ มีระยะทาง 6.6 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 10 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตร} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{6.6}{13.73} \times 24.87 \\ &= 11.95 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอ

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความเหมาะสมกับเส้นทางมากที่สุด สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล แต่ฤดูฝน จะมีหมอกลงจัดและถนนลื่น จึงต้องเพิ่มความระมัดระวังในการเดินทาง ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย มีป้ายชี้แจงสังเกตเห็นได้ชัดเจน ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายข้อมูล การจัดการความสะอาดยังขาดการดูแล พื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้ในฤดูฝนมีน้ำขัง

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านอาหารและเครื่องดื่มและร้านขายของที่ระลึก ไม่มีบริการสุขาสาธารณะ นักท่องเที่ยวต้องใช้บริการของร้านจำหน่ายสินค้าซึ่งยังขาดการดูแลและมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ ลานจอดรถมีเพียงพอ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็ม ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยประจำ หากเกิดเหตุร้ายแรง ต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจจากต่างพื้นที่เข้ามาระงับเหตุหรือดูแลความปลอดภัย

4. ศาลเจ้าพ่อพะวอ

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่ ตลาดชาวเขาดอยมูเซอ ถึง ศาลเจ้าพ่อพะวอ มีระยะทาง 34.8 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 37 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{34.8}{13.73} \times 24.87 \\ &= 63.03 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอด

เส้นทางที่ใช้เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีความสะดวก สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล แต่ต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่เนื่องจากเป็นเส้นทางลาดชันและคดเคี้ยว มีป้ายทางบอกมายังแหล่งท่องเที่ยวเป็นระยะ ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายบอกข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวชัดเจน และมีการจัดการความสะอาดภายในแหล่งท่องเที่ยวดี

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มหลายร้าน ร้านขายของที่ระลึกมีหลายร้านแต่ควรปรับปรุงภูมิทัศน์ของร้านให้น่าสนใจมากขึ้น สุขามีการดูแลทำความสะอาดและบำรุงรักษาดี มีลานจอดรถที่กว้างขวาง เพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในจำนวนมาก ภายในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดตู้ เอทีเอ็ม ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความสะดวกหากต้องการถอนเงินสดแบบเร่งด่วน หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำแหล่งท่องเที่ยว

5. วัดโพธิ์คุณ

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่ ศาลเจ้าพ่อพะวอ ถึง วัดโพธิ์คุณ มีระยะทาง 6.4 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{6.4}{13.73} \times 24.87 \\ &= 11.59 \text{ บาท} \end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอด

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวกมากที่สุด ในฤดูฝนและฤดูหนาวต้องเพิ่มความระมัดระวังในการขับขี่เนื่องจากเป็นเส้นทางเขา มีความลาดชัน ถนนลื่นและอาจมีหมอกลงจัด ทางเข้าวัดมีขนาดเล็กรถขับสวนทางกันได้ค่อนข้างลำบาก ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวยังขาดการดูแลรักษาและไม่มีคำแนะนำดึงดูดใจ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายข้อมูล และการจัดการความสะอาดเฉพาะรอบอุโบสถเท่านั้น แต่รอบวัดยังไม่ดีเท่าที่ควร สภาพภายในอุโบสถและศาลาการเปรียญได้รับการดูแลอย่างดี มีการจัดวางถังขยะไว้แต่ยังไม่ทั่วถึง

ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่มและไม่มีร้านขายของที่ระลึก สุขุได้รับการดูแลอย่างดี ลานจอดรถยังมีไม่เพียงพอทำให้นักท่องเที่ยวต้องจอดรถข้างทางกีดขวางการจราจร ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็ม แหล่งท่องเที่ยวไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยประจำ หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

6. ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) ระยะทาง ตั้งแต่ วัดโพธิ์คุณ ถึง ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน มีระยะทาง 1.4 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{1.4}{13.73} \times 24.87 \\ &= 2.54 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอด

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวก ถนนไปยังแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพดี สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล ป้ายชื่อและแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นเห็นได้ชัดเจนเนื่องจากอยู่ติดถนนใหญ่ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการความสะอาดยังไม่ดี สภาพภายในศาลควรได้รับการปรับปรุงให้มีภูมิทัศน์ที่ดีขึ้น ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีร้านขายอาหารหรือเครื่องดื่ม และไม่มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขภาพการดูแลและอยู่ในสภาพทรุดโทรม ลานจอดรถมีขนาดปานกลางยังไม่เพียงพอหากมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเข้ามาใช้บริการ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็มและไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยประจำแหล่งท่องเที่ยว หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

7. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่ ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน ถึง ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช มีระยะทาง 9.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 12 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{9.5}{13.73} \times 24.87 \\ &= 17.21 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยว

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวก สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล แหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย ป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นมีขนาดใหญ่มองเห็นได้ง่าย ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายข้อมูล และมีการจัดการความสะอาดที่ดีรอบแหล่งท่องเที่ยว

ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีร้านขายอาหารและเครื่องดื่มแต่ไม่มีร้านจำหน่ายของที่ระลึก สุขภาพต้องเข้าร่วมกับสถานที่ราชการที่อยู่ใกล้เคียง ลานจอดรถมีเพียงพอ ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีตู้เอทีเอ็มบริการ แหล่งท่องเที่ยวไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยประจำ หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

8. วัดไทยพัฒนาราม

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ตั้งแต่ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ถึง วัดไทยพัฒนารามมีระยะทาง 6.3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 11 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{6.3}{13.73} \times 24.87 \\ &= 11.41 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอด

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวก สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล แหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย ป้ายชี้แหล่งท่องเที่ยวโดดเด่นมีขนาดใหญ่มองเห็นได้ง่าย ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายข้อมูลที่ครอบคลุม และการจัดการความสะอาดรอบแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่ดี

ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีร้านขายอาหารและเครื่องดื่ม สุขาได้รับการดูแลดี ลานจอดรถมีเพียงพอ ภายในแหล่งท่องเที่ยวไม่มีตู้เอทีเอ็ม ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยประจำแหล่งท่องเที่ยว หากเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้ง 191 เพื่อประสานงานเจ้าหน้าที่ตำรวจเท่านั้น

9. ตลาดริมเมย

การเดินทาง ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 (ทางหลวงเอเชียสาย 1) จุดเริ่มต้น ระยะทาง ตั้งแต่ วัดไทยพัฒนาราม ถึง ตลาดริมเมย มีระยะทาง 1.6 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 นาที สามารถคำนวณต้นทุนการเดินทางต่อกิโลเมตรได้ ดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ต้นทุนการเดินทาง} &= \frac{\text{ระยะทางทั้งหมด}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองน้ำมัน}} \times \text{ราคาน้ำมันเชื้อเพลิง} \\ &= \frac{1.6}{13.73} \times 24.87 \\ &= 2.90 \text{ บาท}\end{aligned}$$

บริบทโลจิสติกส์ทางการท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอด

การเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวมีความสะดวก สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล แต่ฤดูฝนต้องใช้ความระมัดระวังเนื่องจากถนนลื่นและเป็นทางเขามีความลาดชันและคดเคี้ยว ทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวอยู่ติดถนนสังเกตเห็นได้ง่าย ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีป้ายข้อมูลและศูนย์ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว การจัดการความสะอาดได้รับการดูแลโดยเทศบาลท่าสายลวดมีการทำความสะอาดบริเวณแหล่งท่องเที่ยวทุกเช้า

ภายในแหล่งท่องเที่ยว มีที่จอดรถเพียงพอ มีร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่เพียงพอ สุขาต้องใช้ของทางร้านอาหารหรือร้านจำหน่ายสินค้า มีร้านจำหน่ายของที่ระลึกจำนวนมาก ในแหล่งท่องเที่ยวมีบริการตู้เอทีเอ็มของหลายธนาคารและมีบริการรับฝากเงินโดยรถเคลื่อนที่ของธนาคารในวันและเวลาทำการของธนาคาร แหล่งท่องเที่ยวมีที่พักเป็นโรงแรม 2 โรงแรม แหล่งท่องเที่ยวมีชุดรักษาความปลอดภัยของ ตชด. ทหาร และตำรวจท่องเที่ยวอยู่ในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

No.	แหล่งท่องเที่ยว	ตำแหน่ง GPS	บริบทโลจิสติกส์การท่องเที่ยวด้านการไหลทางกายภาพ ในเส้นทางตาก - แม่สอ									
			ป้ายชื่อ	ป้ายข้อมูล	ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	สุขา	ร้านของที่ระลึก	ที่พัก	ตู้เอทีเอ็ม	เจ้าหน้าที่ความปลอดภัย	เวลาแวะชม	ต้นทุนเดินทาง (บาท)
1	อุทยานแห่งชาติลานสาง	16°41'52.6"N 98°31'42.8"E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	3 ชั่วโมง	24.45
2	อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช	16°46'04.3"N 98°55'39.5"E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	✓	3 ชั่วโมง	29.34
3	ตลาดชาวเขาดอยมูเซอ	16°45'29.5"N 98°54'57.8"E	✓	-	✓	✓	✓	-	-	✓	1 ชั่วโมง	11.95
4	ศาลเจ้าพ่อพะวอ	16°46'20.1"N 98°41'11.7"E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-	-	1 ชั่วโมง	63.03 บาท
5	วัดโพธิ์คูณ	16°45'44.0"N 98°38'50.8"E	✓	-	-	✓	-	-	-	-	1 ชั่วโมง	11.59
6	ศาลเจ้าพ่อขุนสามชน	16°45'25.2"N 98°37'56.2"E	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	30 นาที	2.54
7	ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช	16°43'20.6"N 98°34'04.8"E	✓	✓	-	✓	-	-	✓	-	30 นาที	17.21
8	วัดไทยวัฒนาราม	16°41'52.6"N 98°31'42.8"E	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	1 ชั่วโมง	11.41
9	ตลาดริมเมย	6°41'29.3"N 98°31'04.0"E	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	1 ชั่วโมง	2.90
รวม											12 ชม.	174.45 บาท

จากตารางสรุปการไหลทางกายภาพในเส้นทางตาก - แม่สอ พบว่า แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดการให้บริการตู้เอทีเอ็ม และ ขาดเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องความปลอดภัยภายในแหล่งท่องเที่ยว จากการสำรวจพบว่า สุขาของศาลเจ้าพ่อขุนสามชนต้องได้รับการซ่อมแซมและปรับปรุงอย่างเร่งด่วน เนื่องจากอยู่ในสภาพทรุดโทรม และตลาดชาวเขาดอยมูเซอต้องมีสุขาสาธารณะให้บริการ

ต้นทุนการเดินทางในเส้นทางตาก - แม่สอ รวมทั้งหมด 174.45 บาท ใช้น้ำมันเบนซินออกเทน 91 ทั้งหมด 7.02 ลิตร เวลาแวะชมแหล่งท่องเที่ยวทุกที่รวม 12 ชั่วโมง

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ยังขาดการให้บริการตู้เอทีเอ็ม จึงเสนอให้เพิ่มการให้บริการตู้เอทีเอ็มในแหล่งท่องเที่ยว โดยให้ผู้ประกอบการที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหรือใกล้เคียงดำเนินการติดตั้งตู้เอทีเอ็ม โดยมีหน่วยงานภาครัฐเป็นศูนย์กลางความร่วมมือกับธนาคารในพื้นที่เพื่อลดค่าเช่าในการขอติดตั้งตู้เอทีเอ็ม
2. จากการศึกษาพบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ยังขาดการดูแลรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐและชุมชนที่อยู่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวควรร่วมมือกันในการจัดชุดรักษาความปลอดภัย หรือมีการจัดอบรมแก่ชาวบ้านในการดูแลรักษาความปลอดภัย หรือแจ้งเหตุแก่เจ้าหน้าที่ กรณีเกิดเหตุด่วนเหตุร้ายกับนักท่องเที่ยว
3. จากการศึกษาพบว่าการเดินทางในเส้นทางตาก - แม่สอ ในฤดูฝน ยังคงต้องใช้ความระมัดระวังอย่างสูงเนื่องจากถนนลื่นและอาจมีหมอกลงจัด หน่วยงานภาครัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการทำป้ายแจ้งเตือนหรือจุดให้บริการข้อมูลแนะนำการขับขี่ในหน้าฝนเพิ่มเติมในเส้นทางนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมในบริบทการไหลทางข้อมูลข่าวสารและการไหลทางการเงิน เพื่อให้ได้ข้อมูลของโลจิสติกส์การท่องเที่ยวในเส้นทางนี้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์
2. การวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในเส้นทางท่องเที่ยวอื่นที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น ซึ่งอาจได้ผลการวิจัยที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่

References

- Godfrey K, Clarke J. (2000). *The Tourism Development handbook: A Practical Approach to Planning and Marketing*: 83 - 88.
- Institute for Tourism Development for Environmental Conservation. (1999). *Travel and Tourism Policy*. Bangkok: Institute of Ecotourism Development Srinakharinwirot University.
- Jittungwattana, Boonlert. (2005). *Tourism Industry*. Bangkok: Press & Desire
- Kaew, M. (2011). *Mae sod special Economic Zone: Potential opportunities for border industry development*: The Office of Industrial Economic.
- Kaosa-ard, Mingsarn. (2008). *the Integration of Sustainable Tourism Development of Mekong. Chiang Mai*: Social Research Institute Chiang Mai University.
- Manager Online. (2016). *เดือนไทยรับมือผลกระทบจากสะพานข้ามโขง แห่งที่ 2*. Retrieved 17 February 2016 from <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9490000155976>

- Manager Online. (2014). ปั่น “เขต ศก.แม่สอด” กระตุ้นแล่นล้าน หอฯ ชี้ 4 ข้อหลักต้องไว้ก่อนลงทุนพม่า. Retrieved 17 February 2016 from <http://www.manager.co.th/Home/ViewNews.aspx?NewsID=9570000122738>
- Maneened, Thirachaya. (2010) *Thai Studies for Tourism*. Khon Kaen: Klunghanawittaya
- Ministry of Tourism & Sport. (2011). *the National Tourism Development Plan 2012 – 2016*. Bangkok: Ministry of Tourism & Sport.
- Petroleum Authority of Thailand. (2016). *Oil Prize*. Retrieved 15 July 2016 from <http://www2.unwto.org/content/who-we-are-0>
- Prachachat. (2011). ธุรกิจ "โรงแรม" แม่สอดคึกคัก ผงาดเมืองท่องเที่ยวชายแดน. Retrieved 1 March 2015 from https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1329292861
- Saengwiroje, P and Tia, W. (2012, May-August). *Fuel Economy of New Registered Passenger Cars in Thailand*. Engineering Journal, Chiang Mai University, 19(2), page 1-12.
- Suriya, Komsan. (2008). *Conceptual Framework of Tourism Logistic*. Retrieved 24 March 2015. From <http://www.tourismlogistics.com>.
- Thai Intelligent Transport System Association. (2009). *Myanmar urges to develop logistics system*.
- Tourism Authority of Thailand. (2014). *Marketing Plan*. Bangkok: Tourism Authority of Thailand
- Tourism Authority of Thailand. (2012). *Attractions*. Retrieved 15 March 2015 from https://uk.tourismthailand.org/Attraction/Search?lifestyle_id=&cat_id=&subcat_id=&view=&keyword=%E0%B8%95%E0%B8%B2%E0%B8%81
- Udtamarangsi, Pongnarin. (2013). *The Impacts of North-South economic corridor on entrepreneur: A Case Study of Chiang Klong District, Chiang Rai Province*. Master's thesis. Mae Fah Luang University.
- Untong,Akarapong. (2008). *Integrated development of sustainable tourism for the Greater Mekong Sub-region 2007: a comparison of GMS logistics systems*. Master's thesis. Chiang Mai University.
- UNWTO. *WHO WE ARE*. Retrieved 1 March 2015 from <http://www2.unwto.org/content/who-we-are-0>.
- Wongnoppadoldecha,Sukit. (1999). *Freight Generation Forecasting Models for Thailand*. Master. Engineering (Civil Engineering). King Mongkuts University of Technology.

Yorsangrat, Chattip and Duangchinda, Pinit. (2011). *Estimation of Fuel Cost of Travel between Songkhla Ferry Pier Route and Tinnasulanon Bridge Route*. Journal Research.

Nutthachai Buranawimonwan Master of Arts (Integrated Tourism Management) National Institute of Development Administration.

Assistant Professor, Kassara Sukpatch, Ph.D., Ph.D. in Hospitality Industry Administration, Maejo University, Thailand.